

Na osnovu člana 7. Odluke o posebnim mjerama koje lizing društvo i mikrokreditna organizacija primjenjuju u vanrednim okolnostima-poplave iz oktobra/listopada 2024. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 79/24) i člana 26. Statuta LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo, direktor LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo donosi

ODLUKU

o posebnim mjerama koje se primjenjuju u vanrednim okolnostima-poplave iz oktobra/listopada 2024. godine za klijente LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo u Federaciji Bosne i Hercegovine

Član 1.

Ovom odlukom utvrđuju se posebne mjere koje primjenjuje LOK mikrokreditna fondacija Sarajevo (u daljem tekstu: LOK MKF) u vanrednim okolnostima sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora za klijente LOK MKF na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBiH), a koje se odnose na odobravanje olakšica klijentima koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim posljedicama vanrednih okolnosti, te posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom koja LOK MKF primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu.

LOK MKF odobrava olakšice, odnosno posebne mjere iz člana 3. ove odluke klijentima s ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i oporavak u cilju urednog izmirivanja prema LOK MKF.

Član 2.

Vanredne okolnosti u smislu ove odluke podrazumijevaju nepredviđene događaje koji mogu dovesti do materijalnih šteta i spriječenosti klijenata LOK MKF u otplati obaveza na nivoima pogođenih jedinica lokalnih samouprava, kantona ili entiteta u Bosni i Hercegovini, čiji su nastanak proglasili nadležni organi.

Obaveze u smislu ove odluke su potraživanja LOK MKF od klijenta nastalih po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate, naknade i ostali prateći troškovi koji nastaju po mikrokreditnim ugovorima.

Klijenti LOK MKF u smislu ove odluke su fizička ili pravna lica čija je kreditna sposobnost pogoršana, odnosno čiji su izvori za otplatu obaveza smanjeni i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema LOK MKF, ukoliko je to posljedica negativnog utjecaja vanredne okolnosti.

Posebne mjere su mjere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja obaveza, restrukturiranja obaveza ili druge olakšice koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je LOK MKF odobrila klijentima zbog vanrednih okolnosti koje mogu dovesti do otežanog izmirjenja obaveza prema LOK MKF, uz poduzimanje svih ostalih mjera za upravljanje kreditnim rizikom radi ublažavanja negativnih posljedica za kreditnu i otplatnu sposobnost klijenta LOK MKF, održivost i poslovanja klijenata i LOK MKF.

Član 3.

LOK MKF može odobriti klijentima sljedeće posebne mjere:

- a) moratorij, odnosno odgodu u otplati obaveza, uz obustavljanje obračuna kamata i dodatnih naknada na iznos obaveza za vrijeme trajanja moratorija na period od najduže 6 mjeseci;
- b) uvođenje „grace“ perioda za otplatu obaveza u slučaju obaveze koja se otplaćuje anuitetno na period najduže 12 mjeseci;
- c) produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno;
- d) produženje roka dospijeca obaveze sa jednokratnim dospijecom na period od najduže 6 mjeseci;
- e) odobravanje dodatnog iznosa mikrokredita za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću;
- f) prilagođavanje plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji odredi LOK MKF i
- g) druge mjere koje LOK MKF poduzima u cilju olakšanja servisiranja obaveza klijenta, oporavak i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Posebne mjere iz stava 1. ovog člana mogu da uključe i druge modalitete prilagođavanja načina i dinamike otplate obaveza, primjerene olakšice i druge oblike koje LOK MKF samostalno može predložiti kao podršku za klijente u okviru postojeće regulative.

U okviru posebnih mjera iz ovog člana, LOK MKF je dužna provoditi sve potrebne aktivnosti radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom i prilagodbe trenutnim i privremenim okolnostima u poslovanju, s ciljem stvaranja uslova za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima na održivost poslovanja klijenta.

Tretman posebnih mjera iz ovog člana mogu da imaju mjere koje je LOK MKF odobrila na osnovu pojedinačne analize kreditnog rizika ili rizika portfolia i/ili kreditnog proizvoda, sektorske strukture izloženosti, na osnovu kojih je procijenila da će odobrene mjere omogućiti u narednom periodu uredno izmirenje obaveza prema LOK MKF.

LOK MKF će odobravati posebne mjere samo klijentima iz člana 2. stav 3. ove odluke.

LOK MKF će objavljivati informacije o mogućim posebnim mjerama na svojoj službenoj web stranici.

Član 4.

LOK MKF je dužna za klijente iz člana 2. stav 3. ove odluke definisati primjeren modalitet koji sadrži posebne mjere iz člana 3. ove odluke koji će omogućiti klijentima da u narednom periodu uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju obaveze prema LOK MKF.

Modalitet može sadržavati jednu ili kombinaciju više posebnih mjera, na osnovu zahtjeva klijenta i pojedinačne kreditne analize, na osnovu kojih je LOK MKF procijenila da će odobrene mjere pomoći klijentu da u budućem periodu uredno izmiruje svoje obaveze prema LOK MKF.

LOK MKF može definisati modalitet za pojedinačnog klijenta ili na portfolio osnovi.

Primjenom posebnih mjera, u toku trajanja govorenog „grace“ perioda kao posebne mjere, LOK MKF ne obračunava zateznu kamatu niti naknadu na iznos dospjelih potraživanja, a efektivna kamatna stopa i sve naknade ne mogu biti veće nego što je prethodno ugovoreno.

Prilikom ugovaranja posebnih mjera, LOK MKF ne može naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge, odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti .

Za promjene prvobitno ugovorenih uslova mikrokreditiranja, LOK MKF je u obavezi osigurati pismenu saglasnost ostalih ugovornih strana.

Član 5.

Moratorij, u smislu ove odluke, predstavlja odgodu plaćanja obaveza definisanih u članu 2. stav 2. ove odluke i prestanak obračuna dodatnih naknada, redovne i zatezne kamate na iznos dospjelih potraživanja.

Moratoriji kao jedna od posebnih mjera u okviru modaliteta može se ugovarati naduže do šest mjeseci za klijente LOK MKF kod kojih je zbog vanrednih okolnosti utvrđeno značajno oštećenje ili potpuno uništenje poslovne ili privatne imovine ili mjesta stanovanja ili poslovanja, tako da isto privremeno ne može služiti primarnoj namjeni, kao i za klijente koji mogu biti dokumentovani da su radi ovog događaja njihovi prihodi umanjeni ili će potencijalno biti umanjeni više od 50 % u odnosu na period kada je vršena prethodna procjena kreditne sposobnosti.

Član 6.

LOK MKF može klijentima odobriti jednu ili više posebnih mjera (modalitet) na obaveze i iste zadržati u kategoriji klasifikacije s pripadajućim postotkom rezerviranja i kategorizacijom (klasifikacijom) u kojoj su bili na dan 30.09.2024. godine i zaustaviti brojač dana kašnjenja za vrijeme trajanja posebnih mjera.

Nakon isteka perioda na koji su odobrene posebne mjere iz stava 1. ovog člana, rezerve za gubitke se formiraju u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/07) od datuma isteka posebne mjere, nastavljajući izračun broja dana kašnjenja zatečen na dan 30.09.2024. godine.

Član 7.

Posebne mjere LOK MKF može provoditi na osnovu zahtjeva klijenta ili njihovo korištenje može pokrenuti samoinicijativno u okviru redovnog procesa praćenja potraživanja u kašnjenju, imajući u vidu negativne ekonomske posljedice (direktne i/ili indirektne) uzrokovane vanrednim okolnostima.

Klijent može podnijeti zahtjev za odobravanje posebnih mjera iz člana 3. ove odluke u pisanoj formi najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke, uz prilaganje dokaza da je isti direktno/indirektno pogođen negativnim posljedicama vanrednih okolnosti.

U slučaju da je klijent pretrpio indirektnu materijalnu štetu (gubitak tržišta, kupaca, dobavljači i dr.), LOK MKF će od klijenta tražiti dodatnu dokumentaciju definisanu internim aktima a koja dokazuje nastanak štete za klijente usljed vanrednih okolnosti.

Prije odobrenja posebnih mjera, LOK MKF će klijente upoznati sa mogućnostima korištenja istih, svim uslovima i efektima posebnih mjera .

LOK MKF će svojim internim aktima utvrditi dodatne kriterije koje klijenti moraju ispunjavati da bi im se odobrila posebna mjera te dokumentaciju koja je potrebna za dokaz da je klijent direktno

ili indirektno pogođen negativnim posljedicima vanrednih okolnosti te je dužna utvrditi način evidencije o postupanju i osigurati potpunu dokumentovanost provedenih postupaka.

Član 8.

Prijedlog modaliteta sa jednom ili kombinacijom posebnih mjera na osnovu pojedinačne kreditne analize, po zahtjevu klijenta u okviru redovnog procesa praćenja potraživanja u kašnjenju, priprema se i podnosi na odobrenje u pravilu po propisanom Uputstvu za rad kreditnog odbora (LM-UP-004), osim za ovu svrhu određenih radnji i faza postupanja po posebnim uputstvima koja donosi direktor LOK MKF, odnosno nalozima koje izdaje izvršni direktor za kreditne operacije.

U primjeni odredbi ovog člana provode se mjere sistema internih kontrola kako su propisane Uputstvom navedenim u stavu 1. ovog člana.

Član 9.

Izvršni direktor za kreditne operacije LOK MKF dužan je izdati odgovarajuće naloge i upute te putem nadležnih organizacionih jedinica i odgovornih zaposlenika osigurati praćenje realizacije posebnih mjera, te vođenje posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjera iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe LOK MKF, kao i u svrhu nadzora koji obavlja Agencija za bankarstvo FBiH.

LOK MKF je dužna izvještavati Agenciju za bankarstvo FBiH o primjeni posebnih mjera u skladu sa formom i u rokovima koje će direktor Agencije naknadno propisati.

Član 10.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na intranetu LOK MKF.

Broj: 4953/03/24

Sarajevo, 25.10. 2024. godine

DIREKTOR

Elma Čardaklija-Bašić

